

עת"א 15484/08/15 - מדינת ישראל נגד יעקב שמואל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 15484-08-15 מדינת ישראל נ' שמואל(אסיר)

בפני כבוד השופטת מיכל ברנט
המבקשת מדינת ישראל
נגד המשיב יעקב שמואל (אסיר)

החלטה

בקשה להארכת תקופת אחזקתו של המשיב בהפרדת יחיד למשך 6 חודשים נוספים החל מיום 31.8.15, בהתאם להוראות סעיף 19 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971.

המשיב נדון למאסר עולם בגין ביצוע רצח החייל אילן בסטיקר ז"ל, אותו הוא מרצה מיום 26.10.1993.

עונשו של המשיב נקצב ל- 35 שנות מאסר.

המשיב מצוי בהפרדת יחיד החל מיום 2.3.14 לאחר שבחודש פברואר 2014 התבצר במרפסת אגף סלע שבכלא "אילון", כשחבל כרוך לצווארו וכשהוא מאיים בהתאבדות מאחר ולא קיבל תשובה לבקשתו להשתלב בסבב חופשות.

בהתערבות כוח מיוחד של יחידת "מצדה" נוטרל המשיב, אושפז במב"ן לשבועיים ימים ולאחר מכן הושם בהפרדה.

לטענת המבקשת, מדובר במשיב לגביו מידע מודיעיני המצביע על מסוכנות ממנו ואליו והתואם לאירוע הגלוי החמור בו היה מעורב. עוד נטען כי מדובר באסיר השגחה אשר אינו מקבל היום טיפול תרופתי, נעדר יציבות בהתנהגותו, בעל דפוסי חשיבה נוקשים הזקוק לפיקוח מתמיד, בעברו נסיונות אובדניים נוספים בחודשים אפריל 2003 ומרץ 2005 בבית הסוהר "אשל". המשיב נמצא בקשר עם עו"ס.

ב"כ המשיב, עו"ד קרן קלר, הגישה תגובה לבקשת המבקשת ובה טענה כי אין כל עילה חוקית להמשך החזקתו של המשיב בהפרדה.

לטענתה, בחלוף כשנה ומחצה למן אירוע ההתבצרות (כיום כמעט כשנתיים ימים) אין עוד אינדיקציה להחזקת המשיב בהפרדה וניתן לנקוט באמצעים מידתיים יותר ופוגעניים פחות על מנת להשיג את מטרת המבקשת, מה עוד שהשמתו של המשיב בהפרדה מרעה את מצבו הנפשי.

עו"ד קלר טענה כי כעולה מחוות דעת מב"ן מחודש אוגוסט 2014, חלה התייצבות במצבו הנפשי של המשיב, במשך זמן ממושך חל שיפור במצבו והוסרה הגדרתו כאסיר השגחה תוך קביעה כי אינו זקוק לטיפול תרופתי. משהועבר לכלא איילון מצב רוחו היה ירוד והדבר נבע מעצם החזקתו בהפרדה, מתנאי הכליאה הקשים והעברתו התכופה בין מתקני כליאה.

בסיום חוות הדעת ביטא עורך חוות הדעת של מב"ן עמדתו כי בכל מצב של בידוד אדם מסביבתו הטבעית והגבלתו טמון סיכון לבריאותו הנפשית.

בדיקה נוספת של המשיב על ידי מב"ן בחודש ספטמבר 2014 הצביעה על התייצבות במצבו והעדר צורך בהשגחה וטיפול תרופתי. משמע, היתה התייצבות במצבו הנפשי של המשיב מאירוע ההתבצרות ועד לעריכת חוות הדעת. לאחר מכן הוחזר המשיב לכלא איילון וסבל ממצב רוח ירוד, כאמור, עקב ההעברות התכופות בין בתי הכלא, אלא שלא הוגשה חוות דעת עדכנית אודותיו.

עוד נטען כי שהייה בתנאי הפרדה פוגעת בשיקומו של המשיב וכי המידע המודיעיני אינו עדכני ומקורו בתקופה שלאחר אירוע ההתבצרות.

במועד שנקבע לדיון - 17.8.2015, ביקשה באת כוח המשיב לדחות את מועד הדיון והמשיב הסכים לכך.

ביום 9.9.2015 התקיים דיון בבקשה במסגרתו הוברר כי המשיב נבדק יום קודם לכן על ידי פסיכיאטר. משכך, נדחה הדיון ליום 20.9.15 על מנת שתומצא חוות הדעת וכן חוות דעת עדכנית של העובדת הסוציאלית באופן שיאפשר מתן החלטה מושכלת בבקשה.

בסופו של הדיון שהתקיים ביום 20.9.15 הסכימו הצדדים להצעת בית המשפט ולפיה יוותר המשיב בהפרדה ודיון נוסף יתקיים בחודש דצמבר 2015, אליו יוגש דו"ח מעודכן של ראש תחום עו"ס וחוות דעת מעודכנת של ד"ר בירגר מנהל מב"ן.

על פי דו"ח שהוגש ונחתם על ידי ראש תחום עו"ס בכלא רימונים והעו"ס המטפלת במשיב, דו"ח מיום 23.11.15, המשיב נבדק על ידי פסיכיאטרית ביום 23.11.15 אשר לא התרשמה כי קיים צורך בהשגחה או בטיפול תרופתי. עוד נכתב בדו"ח כי ניכרת הטבה במצבו לאור חידוש הקשר עם שתיים מאחיותיה של אמו.

הוגשה חוות דעת של ד"ר בירגר אשר על פיה המשיב אינו סובל מהפרעה פסיכיאטרית מג'ורית ולא מקבל כל טיפול פסיכיאטרי ו"עמדת מב"ן בקשר להפרעות הינה חד משמעית וגורסת כי בכל מצב של בידודו של אדם מסביבתו הטבעית והגבלתו, טמון סיכון לבריאותו הנפשית".

בדיון האחרון שהתקיים לפני ביום 31.12.2015 ביקשתי התייחסות שב"ס לאפשרות השמתו של המשיב באגף השמור בכלא השרון.

ביום 10.1.2016 התקיים דיון נוסף בעניינו של המשיב בראשות סגן מפקד מחוז המרכז, קמ"ן המחוז, רופא המחוז, קצינת טיפול ושיקום מחוזית, סגן קמב"ץ המחוז, רכזת ועדת הפרדות ויועמ"ש המחוז בסיומה הוחלט כי מאחר ומדובר באסיר מסוכן ואשר לפי מידע מחודש מאי 2015 בכוונתו לבצע אירוע קיצון נוסף, אסיר אימפולסיבי שאינו מוכן לשתף פעולה על מנת לחזור למוטב, ובשל אמצעי האבטחה המוגברים באגף הפרדה, מחויב המציאות להותירו בהפרדה.

הוגש לעיוני דו"ח סודי אודות ההבדלים ברמת הבטחון באגף הפרדה ובאגף השמור.

כמו כן הוגש לעיוני מידע מודיעיני .

ידיעות 956 ו- 030 אשר רלבנטיות לענייננו הינן מתארכים בהן שהה המשיב בבית הסוהר איילון באגף הפרדה וכפי שעלה מכלל הדו"חות שהוגשו, העברתו מכלא רימונים לאגף הפרדה בכלא איילון הרעו את מצב רוחו של המשיב.

דיון והכרעה:

הפרדה הינה האמצעי האחרון בו על המבקשת לנקוט כשלא ניתן להבטיח את מטרת הפרדה בדרך אחרת.

ברע"ב 4393/11 מוסלי נ' מדינת ישראל נפסק על ידי בית המשפט העליון כי : "אין חולק כי להחזקת אסיר בהפרדת יחיד לפרק זמן ארוך כמו זה בענייננו, קיימות השלכות קשות על מצבו. ככל שתקופת הפרדה מתארכת גובר הנטל על המבקש להמשיכה, להצביע על קיומו של צורך חיוני בהמשך ההחזקה בתנאי הפרדה (ראו: רע"ב 8426/09 עמיר נ' שירות בתי הסוהר, פסקה 6 ([פורסם בבנו], 7.12.2010))."

וברעב 5649/15 שחר חבני נ' מדינת ישראל נפסק בהאי ליסנא:

"מודע אני לקושי הכרוך בשהייה בהפרדה, וקל וחומר, בהפרדת יחיד. יפים בעניין זה דבריו של כב' השופט י' דנציגר

ברע"ב 6956/09 יונס נ' שירות בתי הסוהר (7.10.2010), בפסקה 40:

"הגשמת חירותו של אדם, חופש בחירתו ופיתוח אישיותו מוצאים את ביטויים, בין היתר: באפשרות הקיימת לכל אדם לממש את חופש הביטוי המוענק לו בפני מי שיבחר, מתי שיבחר והיכן שיבחר; באפשרות לממש את חופש התנועה המוקנה לו; להיפגש עם מי שרק ירצה; ובאפשרות לקיים תקשורת - מפגש, שיחה, מכתב, הודעת דוא"ל וכיו"ב - עם בני אנוש אחרים. כל אלו מבטאים הגשמה של האוטונומיה של הרצון הפרטי [...]. אין ספק, איפוא, כי נדבך בקיומם של חיי אנוש בסיסיים הינו התקשורת, הביטוי והאינטראקציה של האדם עם העולם סביבו [...] זוהי הסיבה כי השמת אסיר בתנאי הפרדה, המגבילים את קשריו עם האסירים סביבו ועם גורמים מחוץ לבית הכלא, נעשית במקרים חריגים, בכפוף לקיומם של אינטרסים נוגדים המחייבים פגיעה כאמור, לתקופה מוגבלת ותוך פיקוח בית משפט על משך הפרדה ועל תנאיה".

איני סבורה כי לעת הזו הרימה המבקשת את הנטל המונח על כתפיה להוכחת הצורך, בלתו אין, להמשך אחזקת המשיב בהפרדת יחיד, הפרדה בה הוא מוחזק כמעט שנתיים ימים.

מכלל המסמכים שהוצגו בפני עולה כי מצבו הנפשי של המשיב השתפר, הוא אינו לוקה במחלת נפש ואינו זקוק לטיפול תרופתי על פי דו"ח הפסיכיאטר.

שתי הידיעות שהוצגו לעיוני אינן מן העת האחרונה ומידע המוצג לצורך המשך החזקת אסיר בהפרדה חייב להיות עדכני, למצער מידע שאינו "בעל תאריך תפוגה". יש להדגיש כי למן קבלת מידע זה לא התקבל מידע נוסף.

כאמור, על פי דו"ח שהוגש ונחתם על ידי ראש תחום עו"ס בכלא רימונים והעו"ס המטפלת במשיב, דו"ח מיום 23.11.15, המשיב נבדק על ידי פסיכיאטרית ביום 23.11.15 אשר לא התרשמה כי קיים צורך בהשגחה או בטיפול תרופתי וניכרת הטבה במצבו לאור חידוש הקשר עם שתיים מאחיותיה של אמו.

בנסיבות אלה, סבורני כי ניתן להקל בתנאי כליאתו של המשיב בהדרגה ולהעבירו לאגף השמור וכך הנני מורה.

המזכירות מתבקשת לשלוח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ב' שבט תשע"ו, 12 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.